

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5. uri zvečer. Uredništvo in upravništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavici: „Sava“, Kranj. — Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Dve konferenci.

I.

Važne dogodke, ki se odigravajo na svetovnem pozorišču, sodi sodobno človeštvo večinoma napačno. Kritično oko je zastrto z osebnimi občutki, simpatijami ali mržnjami, le zgodovinar, ki zre nazaj v minule čase iz primerne daljave, z neodvisnega, vseobsežnega stališča, nam more podati nepristransko, pravično sodbo o ljudeh, ki jih davno ni več, o dogodkih, ki jih je že zagrnila preteklost. A v presojanju pomena in zasluga londonske konference bodo pač vsi zgodovinarji soglašali z našim sodobnim mnenjem, da zastopniki evropskih velevlasti kljub temu, da zborujejo že od lanskega božiča dalje, še niso ustvarili ničesar bistvenega in trajnega. Preprečiti niso mogli nadaljevanja obleganja Odrina, mednarodna blokada pred Skadrom, ki se je rodila v glavah londonskih diplomatov, ni imela neposredno nobenega pomena, črnogorski kralj Nikita se je smejal evropskim velesilam in grožnjam njihovih vojnih ladj ter je oblegal dalje.

Zadnja dva meseca se je konferenca pečala izključno z vprašanjem neodvisne Albanije. Misel bi bila upravičena in pomembna, ako bi se bilo Albancem v njihovem razvoju posrečilo, doseči vsaj nekoliko višjo stopnjo izobrazbe, a pri obstoječih razmerah samostojna Albanija nima življenjske moči in je mrtvorajeno dete.

Meja južne Albanije še ni določena. Za to vprašanje se najbolj zanima Italija, ki iz vojaških nagibov stoji na stališču, da Grška ne sme prodrati preveč navzgor v Jadransko morje, in ki je sporazumno z Avstrijo že predložila londonski konferenci svoje zahteve. Kakor poročajo italijanski listi, je punctum saliens morska cesta med otokom Krfom in albansko obalo. Italija noče, da bi vse albansko obrežje vzhodno od otoka Krfa pripadlo Grški, ki bi na ta način v slučaju resnega konflikta z njo dobila varno zavetišče za svoje vojne ladje. Načelo Italije je, da mora vsaj severni del omenjene morske ceste ostati v oblasti nevtralne Albanije, medtem ko južni del obrežja do rtiča Stylos in do zaliva Ftilia lahko pripade Grški.

Stojimo pred vprašanjem, kaj bo k temu rekla Grška, katere površje se bo po vojski itak neprimerno razširilo. Iz Pariza prihaja vest, da Francija upliva na Grško, naj ne bo preveč popustljiva. Francija pri tem zasleduje posebne težnje v vzhodnem Sredozemskem morju. Ker je Italija lansko leto v lozanskem miru dobila od Turčije za nedoločen čas egejske otoke, ki zapirajo vhod v bližnji Orijent, posebno v malo Azijo, je s tem ogrožena francoska zunanja politika. Zato bi Francija rada videla, da bi bila Grška pač popustljiva glede albanske obali, da bi pa v nadomestilo zato zahtevala od Italije egejske otoke. Te težnje so povzročile jako živahno polemiko med italijanskimi in francoskimi listi. Nejasno je še, kakšno stališče bodo zavzele tozadevno na londonski konferenci zbrane evropske velesile. Večina bo pač stopila na stran Italije, le Anglija očitno podpira Francijo.

Preko tega vprašanja sestavljajo zdaj veleposlaniki ustavo nove države. Posadili bodo evropskega princa na albanski prestol, toda izbira pač ne bo lahka, ker se bo vsak dvor iz lahko umljivih razlogov obotavljal, imeti svojega člana na tako izpostavljeni in ogroženi točki, v državi, kjer veljajo še danes ista načela kot v starem nemškem kraljestvu pred letom 1495. Med tem bodo Skiptari pod nadzorstvom mednarodne komisije, ki bo sestavljena iz odposlancev vseh velevlasti in ki ima nalogo, ustvariti popolno upravo. Prvotno so bili določeni švedski častniki, da organizirajo orožništvo in armado, in vsled tega smo tudi domnevali, da bode švedski princ prihodnji srečni vladar vrlih Albancev, ki imajo samo to napako, da jim je pravni čut neznana stvar, toda ker Skandinavci odločno izjavljajo, da jim prav nič ne preostaja častnikov, se bo treba obrniti drugam, na Nizozemsko, v Belgijo ali na Dansko.

Ko je bilo albansko vprašanje še v povojih, smo mislili, da bosta Avstro-Ogrska in Italija prevzeli protektorat nad Albanijo, in da ne bo zmagalo načelo mednarodnosti, ki so ga že od začetka podpirale Anglija, Francija in Rusija. Toda Italija je kmalu izprevidela, da bi bil tak položaj samo predigra k bodoči vojni z Avstrijo, in je opustila svoj namen. Končno se je udala celo Avstrija, v

zavesti, da bi jo Italija vsled ugodnejše zemljepisne lege južne Albanije nadkriljevala. Načelo mednarodnosti je zmagalo v obsegu, kot ga nihče ni pričakoval, kajti velevlasti ne bodo ostale pasivne in se ne bodo zadovoljile samo z nadzorstvom, ampak bodo samostojno sestavile vso upravo in bodo celo same podpirale albanski budget.

Vendar, naj se trudi konferenca kolikor se hoče, načrt nove Albanije je popolnoma ponesrečen. Države se morajo razvijati same iz sebe, organsko, umetno sestavljena skrupulara nimajo življenjskih predpogojev in zato nobene bodočnosti.

II.

Pretekli teden so se začela v Bukarešti mirovna pogajanja. Z mrzlično hitrostjo se je vrstilo posvetovanje za posvetovanjem. V tem oziru se balkanski odposlanci bistveno razlikujejo od londonskih, ki se komaj enkrat na teden zaberejo h kratki seji in se sicer raje zabavajo v salonih in budoarjih lepih žensk londonske družbe.

Se neposredno pred proglasitvijo premirja smo čitali v časopisih, da je med Rumuni, Srbi in Grki glede mirovni pogojev nastalo nesoglasje, in da sta morali Avstro-Ogrska in Rusija v Atenah in v Belgradu odločno zahtevati, naj se ustavi sovražnost. Toda komaj so se sešli odposlanci, je bil dosežen sporazum, po zaslugi Romunske, ki je nekako prevzela vlogo velesil in je pri pogajanjih prav uspešno posredovala med nekdanjimi zavezniki.

Bolgarska je brezdvomno vojaško uničena, in ji vse prijateljstvo Rusije in Avstro-Ogrske ni moglo mnogo koristiti. Zmagovalci so si bili v svesti svoje premoči in so dobro vedeli, da je vsa diplomacija brez trdnega vojaškega ozadja popolnoma nenevarna. Zato so bili njihovi mirovni pogoji precej brezobzirni. Pod pretvezo, da mora biti dolina Vardarja zavarovana, so Srbi zahtevali vse ozemlje do Strume, Grki pa so celo hoteli imeti vso obal Egejskega morja okrog Kavale; na ta način bi ostal v bolgarskih rokah samo majhen del obrežja okrog pristani Dedeagač.

Prizadevanju Romunske se je posrečilo, te zahteve nekoliko zmanjšati. Glavni boj se je bil

PODLISTEK.

Ljubica moja . . .

Ozka sobica z enim oknom na umazano, zaprašeno dvorišče, iz katerega se vzdiga zaduhel zrak, prepojen z vsakovrstnimi „balzami“, to je streha dijaka. Belopopleskana stena je skoraj prazna, le v polmračnem kotu visi podoba svetnika, katerega identiteto je le težko spoznati. Plesnoba mu je razjedla obraz, a dolga brada in meč v roki pričata, da je umetnik s čopičem ovekovečil spreobrnjenega Savla. Še en ornament kazi enakostavnost tega prebivališča in to je star koledar iz prejšnjega stoletja, katerega je gospodinja najbrže zato pustila nad mizo, ker predstavlja bujno pokrajino, po kateri se izprehaja zaljubljen par iz rokoko-dobe in to gotovo mnogo pomore, da zadobi kabinet prijaznejše lice. Tik ob oknu brez zavese stoji poševno nagnjen umivalnik najenakostavnejšega stvora, nad njim visi z zlatim okvirjem obrobjeno zrcalo, ki povečuje obraz na čudne načine. Nasproti umivalnika je miza z gugajočim se stolom, ki ima eno nogo krajšo kot druge tri. Da bi pozabili na omaro za perilo in obleko, bi bilo neodpušljivo, ker ona vsebuje zanimivo zgodovino osemindesetega leta. Takrat je namreč skozi okno prifrčala kroglja in ji prebila levo stran. Zadaž v uspavajočem polmraku kriči orientalsko pi-

sana odeja nizke in ozke postelje, poleg katere paradira omarica s praznim svečnikom. Na stropu je par krivuljastih razpok in ena se konča ravno tam, kjer kazi steno skajen krog, katerega sredino tvori s cunjami zamašena luknja in ta služi v mrzlih časih kot posredovalka med dimnikom in nizko železno pečico, katero gospodinja „na željo“ postavi v kot poleg vrat z zarjavlim mehanizmom, ki škriplje, kot bi z zobmi orehe trl. Oj, mizerija vseh mizerij!

Solnce se že nagiba proti sivemu zidovju in meče v dolino solz poševne žarke, njih je pa tudi deležna naša sobica; po umazanih tleh skače namreč zajček, ker se ziblje nepritrjena stran okna v večernem zefirju. Bog življenja počasi zatone, mrak trudno leže v ozko ozračje in naposled odstopi svoje pozicije črni temi. Noč . . . vse tiho, a le nekaj časa. Na slabo razsvetljenem dvorišču se prične kregati zakonski par in nerazločne sence se porogljivo posmehujejo pristrčnim titulacijam, ki padajo jako radodarno. Večerna sapica kmalu zopet umiri razburjene živce, glasovi potihnejo in koraki, težko udarjajoč na tlakovana tla počasi zatonejo v daljave. Nočni mir in blagor le še prekine bučanje hitro vozečega avtomobila ali pijano petje veseljakov, dokler jih ne pozove k miru nad vse stroga nočna straža.

V ozki sobici razprostira mir svoja krila in le škrabanje miši ali črva spravi to blaženo ptico za nekaj časa iz ravnotežja, potem pa zavlada

zopet grobna tišina, na katero že itak spominja zaduhlo ozračje. V bližnjem zvoniku oznani bron polnočno — uro duhov —. Vrata zaškripljejo in ozračje vzvalovi mila:

„Ljub'ca moja . . .“

Duh neha nekje v sredi, sobo razsvetli slab plamenček in jezen glas zarohni:

„Zopet nobene sveče, ti baba vražja, v svetilki pa tudi ni skoro nič olja. Huda je, huda.“ Par trenutkov in kabinet je za silo razsvetljen. Gugajoča se postava, ki sega skoraj do stropa, odloži površnik, vrže širokokrajnen klobuk v kot in postoji sredi sobe. Prime se za čelo, kot da hoče nekaj premišljevati, zamahne nervozno z drugo roko, prične iskati po žepih in nazadnje privleče bela roka vitko cigareto, katero prižge na okajeni svetilki, okoli katere pleše zbegana veša misteriozno pleše. Naenkrat si užge peruti, pade na mizo, se povalja in izdihne svoje življenje.

Tam, na postelji z orientalsko odejo sedi blede človek in kadi vitko cigareto. Le malo, malo žarkov petrolejke se prikraje v ozadje in črna postava meče na belopopleskani zid dolgo, nerazločno senco, ki se neha v sredini stropa. Če potegne k sebi dim in svalčica zažari, zazna v polmraku dvoje bolnih oči, v nebo koprnečih in tiho vzdihajočih. Njegova duša želi tolažbe. Iskal jo je po beznicah, iskal po kavarnah, našel ni te redke dobrotnice.

Konec.

vovrstnih jadrenicah ter jih oskrbe s potrebno opravo. Pristojbine, ki jih zahtevajo ti posredovalci, največkrat niso v nobenem razmerju s tem, kar zanje dajo. Svojih obljub tudi skoraj nikoli ne morejo izpolniti. Ker je le malo jadrenic, a veliko mladih ljudi, ki se ponujajo za mornarske vajence, si lastniki jadrenic tisto neznatno število mornarskih vajencev, ki jih potrebujejo, lahko preskrbe brez pomoči večkrat prav sumljivih posredovalcev služb, ki gledajo samo na svoj dobiček in ki potem mlade ljudi, ki so se jim zaupali, potaknejo na manj vredne male inozemske jadrenice ali pa se včasih, prejemi denar, popolnoma odtegnejo vsem svojim zaveznostim. Časopis „Hamburger Beiträge“, ki je z lastniki jadrenic v Hamburgu v tesni zvezi, vedno nujno svari, stopiti s takimi ljudmi v dotiko ter priporoča staršem dečkov, ki imajo veselje do mornarskega poklica, naj se zaradi vpeljave svojih sinov v mornarsko življenje ne obračajo na posamezne osebe, katerih kakovost jim je neznana, ampak samo na take urade, ki so si s svojo javno delavnostjo pridobili zaupanje oblasti in občinstva.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani javlja svojim članom in vsem slovenskim društvom, da je priljubljena dr. Schwabova skladba „Zlata kanglica“ za mešan zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija ravnokar v tisku izšla. Ta vesela, sveža, ljubezniva skladba se je tako priljubila, da društva po nji povprašujejo in jo že izvajati. Ona društva, ki hočejo to delo, ki se je v Matičnih koncertih v Ljubljani, v koncertu podružnice v Trstu, po „Celjskem pevskem društvu“ v Celju in po izobraževalnem društvu na Jesenicah v najlepšim uspehom izvajala; v svojih nastopih izvajati, jo lahko naroče pri „Gl. Matici.“ Izvaja se lahko s spremljevanjem klavirja in harmonija ali pa orkestra. Partiture 3 K. Glasovi za zbor se dobivajo, orkestralna partitura in orkestralni glasovi pa izposojajo s skladateljevim dovoljenjem pri „Gl. Matici“ v Ljubljani. Članom se dopošlje ta skladba skupno z muzikalijami, ki so namenjene za društveno leto 1913/14. Člani dobijo poleg te skladbe klavirsko partituro — ene najlepših in najvrednejših skladb slovenske moderne glasbe: Anton Lajovičev „Gozdna samota“, ki je zložena za ženski zbor in orkester in ki se je pred 9. leti in v pretečeni koncertni seziji z največjim uspehom izvajala v Matičnih koncertih — ter se ženskim zborom v izvajanje najtopleje priporoča. Kot tretje delo dobe člani malo zbirko moških in mešanih zborov, med njimi prav lepe „Tri večerne pesmi“ Adamičeve, izvrstno in efektno Schwabovo „Še ena“, dramatično balado za moški zbor: Michlov „Atila in Ribič“ in druge. V tisku so dalje: Koruške slovenske narodne pesmi Švikaršičeve in pripravljena se tudi znamenita izdaja narodnih pesmi beneških Slovencev. Muzikalije „Gl. Maticice“ za leto 1912/13: „Album 25 slovenskih pesmi za gosli“ in „Trije znamenitosti samospjevi Devovi: Snegulčica, Pastirica, Kanglica, se ravnokar razpošiljajo. Naročajo se lahko kar po dopisnici pri „Glasbeni Matici“. „Glasbena Matica“ dalje javlja, da sta najpriljubljenejša 2 zvezka Bajukovih slovenskih narodnih pesmi, ki sta bila že dvakrat razprodana, zopet izšla v tisku. Slovenska pevška društva in oni, ki so po tej razprodani zbirki povpraševali, ju lahko naročijo pri „Gl. Matici v Ljubljani ali po knjigarnah. Odbor „Glasbene Maticice“.

Za gluhanem slepce: Na Dunaju se je meseca decembra l. l. osnovalo, „društvo za oskrb gluhonemih slepcev v Avstriji“, katero ima glasom svojih pravil namen: 1. da se ustanovi zavod, v katerem bi se nastanili gluhonemi slepci v svrhu vzgoje, izobrazbe in vaje v primernem delu in 2. da se sestavi in vodi natančni zaznamek vseh gluhonemih slepcev že izza najzgodnejše starosti. Da se temu namenu kar najbolje ugoti, je treba najprvo vedeti imena otrok; zlasti šoloobveznih, ki so bili pri ljudskem štetju l. 1910 razpisani kot gluhonemi in slepi. Do 15. avgusta t. l. naj se torej naznanijo županstvu naslovi, to je: 1. ime in starost teh gluhonemih slepcev in 2. ime in stanovišče (s poštno postajo) starišev ozir. varuhov.

Natančni naslov. Zadnje dni smo dobili po slučaju v roke pismo, kojega naslov je radi izredne natančnosti vreden, da ga ponatisnemo. Naslov se glasi: Blago rodna Gospa Mici Pavšnar v Službi na premskovem pri tisti gospe ki z lesom kčuje na levo roko na koncu Šprajcarjovga Jaka Prosim Hitro naprej. — Pa naj še kdo reče, da so na pošti v zadregi, kam dostaviti pisma!

SOKOLSTVO.

IV. Zlet Gorenjske sokolske župe.

Letošnji župni izlet se je vršil v Radovljici. Vsled zveznega zleta se druga društva izleta niso vdeležila, kljub temu pa se je zbralo do 150 članov G. S. Ž. Že zgodaj jutraj so se pričela zbirati župna društva na telovadišču, kjer se je tedaj vršila prosta tekma. Pri tekmi so dosegli br. Benedik Fran (Kranj) 93, Mokorel Ivan (Tržič) 92, Hrovat Ludovik in Mijo Boštjan (Radovljica) 81, Volčič Fran (Kranj) 81, Rus Jože (Bled) 66, Dobrin Ivan (Tržič) 53 in Bogataj Konrad (Tržič) 57 točk. Po končani tekmi vršile so se skušnje za popoldanski nastop. Ob 12. uri je bil sprevod iz telovadišča na mestni trg na čelu z godbo Prosto-

voljne požarne brambe v Kranju. Spreveda so se udeležila vsa župna društva. Po odposlancih udeležili so se istega tudi bratska društva v Trstu in v Št. Jakobu. V sprevodu so bili trije prapori (Kranj, Skofja Loka in Radovljica). Popoludne se je vršil javni nastop, kjer so polagala društva račun o svojem delovanju. Nastop je vodil župni načelnik br. Evgen Sajovic. Predvsem so nastopile sestre Sokolice iz Kranja z prostimi vajami, nato pa članstvo G. S. Ž. s prostimi vajami. Proste vaje so bile izvršene v občje zadovoljstvo občinstva kar je pričalo burno ploskanje. Po prostih vajah članstva so nastopile članice s palicami. Za tem nastopila so župna društva na različnih orodjih in konečno vzorna župna vrsta z vajami na drogu. Telovadni nastop je dokazal, da se v večini Sokolskih društev goji telovadba, le pri nekaterih je zaznamovati stagnacijo. Po končani telovadbi se je razvila pri ljudski veselici neprisiljena zabava. V okusno okrašenih šotorih stregle so v občjo zadovoljnost radovljiške narodne dame. Veselico posetilo je mnogo narodnega občinstva iz Radovljice in cele Gorenjske.

Telovadno društvo Sokol v Trziču praznuje dne 6. in 7. kimavca t. l. svojo desetletnico. Tudi bo ob tej priliki razvitje novega prapora. V soboto dne 6. sept. bo podoknica na čast kumici in bratom, ki so bili člani celo desetletje. V nedeljo pop. ob 1:24 bo sprejem gostov na tržiškem kolodvoru, od tukaj pohod v Trziču, kjer bo na glavnem trgu razvitje prapora, nato obhod po Trziču in slednjič povratek v telovadnico. Tu se prične ob pol 3. pop. telovadba in veselica. Bratska društva naj se na to ozirajo in naj ta dan ničesar ne prirejajo, da bo nameravana prireditve kar najlepša. Vabila se razpošljejo v kratkem. Ker vozi iz Trziča proti Kranju okrog pol 10. zvečer vlak, ki ima takojšnjo zvezo z vlakoma proti Ljubljani in Jesenicam, je za izletnike jako pripravno. Na zdar!

Književnost.

Starogorski: „Junaki svobode“. Osem lepih povesti in črtic iz balkanske vojne obsega knjižica, ki je izšla v založništvu „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ in sicer: „Za križ častni in svobodo zlato“, „Sumi Marica...“, „Bela roža“, „Usmiljenka“, „Onam, onamo“, „Na straži“, „Gojka kliče...“ in „Na polju bojnem“. Broširan izvod stane 2 K, vezan K 3:40.

Avgust Šenoa: „Kletva“. Znamenit roman slovitega hrvatskega pisatelja. Hrvatska „Pučka prosvjeta“ je izdala ta roman v ljudski izdaji, slovenski prevod pa je oskrbel Starogorski. — Knjižnicam in ljubiteljem lepih knjig in povesti obe tukaj navedeni knjigi toplo priporočamo. Dobivata se pri upravništvu „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ in v vseh knjigarnah.

Broš. izvod stane K 1:40, vezan K 2:10.

„Nauk o serviranju“. Izšla je znamenita, bogato opremljena strokovna knjiga „Nauk o serviranju“. Priznati moramo, da je ta knjiga neobhodno potrebna za Slovence sploh, zlasti pa za

slovensko gostilničarstvo, ki dosedaj še ni imelo strokovnega slovstva v slovenskem jeziku. Ker je knjiga poljudno pisana, razven tega pa v njo sprejetih 85 tabel z najrazličnejšimi vzorci in s 338 nazornimi slikami, se prav hitro in lahko seznaniti z dandanes po celem svetu veljavnimi načeli in predpisi glede serviranja. Slovincem nam te vrste knjig primanjkuje. Knjiga je namreč v prvi vrsti namenjena gostilničarskemu obrtu in radi tega ne bi smela manjkati v nobenem hotelu, v nobeni restavraciji in gostilni, ki se peča s postrežbo odličnejših gostov in tučev, imeti bi jo moral vsak natak, vsaka natakaričica, da se iz nje ob vsaki priliki lahko pouči o pravilni postrežbi, manjkati pa bi ne smela tudi v nobeni boljši hiši. Posamezna poglavja, kakor „Razvrstitev jedi pri obedih“, „Snaženje servisa in ravnanje z njim“, „Kako se mize pogrinjajo“, „Serviranje posameznih obedov“, „Slavnostna miza“ in „Hotelski service“ so namreč ravnotako veljavna za privatne hiše kakor za gostilne. Zaradi tega bo marsikateri gospodinji s to knjigo zelo vstreženo, ker jej bo dajala zaslobo napram poslom, da še več, našla bo v njej marsikatera navodila, ki jo bodo obvarovala občutne škode. Knjiga se ne peča samo s tem, kako se mora pri serviranju splošno nastopati napram gostom, bavi se tudi z vsemi pripravljalnimi deli, skratka ozira se na vse možnosti in daje za vsak slučaj zanesljiva navodila, tako da je onega, kdor je znan z nje vsebino, le težko spraviti v zadrego. In priznati moramo, da je pri nas Slovincih zlasti ob raznih slavnostnih prilikah radi nepoznanja splošno veljavnih mednarodnih predpisov marsikdo v zadregi, pa naj si že gostitelj ali tudi samo gost. Reči moramo zato, da smo s to knjigo storili korak naprej, da smo se tudi na polju postrežbe približati drugim narodom. Želeti bi le bilo, da bi se v tej knjigi uveljavljena načela in pravila glede postrežbe čim prej vpeljala po vseh naših gostilnah in po vseh naših boljših hišah. Zlasti je samo priporočati, da si knjige ne preskrbe samo vse naše boljše gostilne in v teh postrežbi namenjeno osobe, marveč tudi vse naše boljše privatne hiše. V platno vezana knjiga se naroča, oziroma dobi pri „Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na Kranjskem“ in pri upravništvu „Gostilničarskega Vestnika“, Ljubljana, Gradišče 7, ter stane 5 K. Pošilja se samo proti naprej plačani naročnini ali proti poštnemu povzetju. Za poštino se vračuna še 50 v, za povzetje pa 70 v.

Razno.

Tat v finančnem ministrstvu. V zadnjem času je kradel neznan tat v raznih oddelkih finančnega ministrstva najrazličnejše stvari. Iz neke pisarne je izginil pisalni stroj vreden 600 K, uradnikom je zmanjkala obleka, denarnice, zlatina itd. Dolgo so iskali tatu, toda zaman. Dne 16. t. m. pa so ovadili zadevo policiji, ki je uvedla strogo preiskavo. Le drugi pan so prišli v pisarno nekega finančnega tajnika, nekega neznanca, ki se je predstavil slugi Bönischu za oficijala Fuchsa iz železniškega ministrstva in je rekel, da je prišel

Tužnim srcem naznanjamo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš predobri soprog in oče, ozir. brat in stric, gospod

FRANC ŠUMI

mesar in posestnik

danes ob 1. uri ponoči, po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 53. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 9. avgusta 1913 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev!

KRANJ, dne 8. avgusta 1913.

Žalujoči ostali.

po neki važen akt. Bönisch je možu verjel, toda ko je neznanec odšel, je uvidel, da je imel čast govoriti s pretkanim tatov, ki mu je odnesel tudi suknjo iz predsobe. Čez dva dni je policija tega moža izsledila in sluga je potrdil njegovo identiteto. Tat je bivši železniški uradnik Pfeifer. Kradel je že lansko leto in je bil obsojen na eno leto ječe. Pred časom je bil zaprt tudi zaradi tatvine na 5 let.

Eldorado tatov. Predstojnik odeškega detektivnega oddelka je dal odeškim žurnalistom na dispozicijo senzacijsko odkritje, da je v Odesi najmanj 30.000 tatov. Na sto prebivalcev odpade torej šest dolgoprstnežev. In med sto tatovi je baje zopet dvanajst žensk. Tudi otroci so šestokrat dobro izvežbani v tem svobodnem obrtu, tako da je dovolj preskrbljeno za naraščaj. V raznih beznicah v Odesi so baje cela skladišča ukradenih stvari, ki so se pokradle predvsem v poletnih mesecih. Poleti odhajajo meščanske rodbine na deželo, tatovi pa v mesto. Kakor je sporočil predstojnik de-

tektivnega oddelka, se odeški policiji posreči tupa-tam jako izdaten lov. Tako je meseca maja letošnjega leta ujela odeška policija 946 tatov. Vobče je policijski uradnik slikal Odeso tako, kakor bi bila največje tatinsko mesto na zemlji.

Darila.

Povodom smrti g. Dr. Josipa Kušarja darovali so Kranjski podružnici S. P. D. za Prešernovo kočo na Stolu p. n. gg: Vinko Majdič 20 K, po 10 K: Zupan F. Polak, dr. V. Štepihar, dr. E. Šavnik, Svetnik Bloudek, J. Rakovec, Jos. Majdič, A. Majdič, K. Žužek in soproga iz Ljubljane, A. Zupan, Fr. Šavnik, dr. V. Hrle: po 5 K: J. Sajovic, A. Šlamberger, K. Pučnik, Fr. Holzhaecker, dr. E. Globočnik, J. Rozman, F. Berjak, Fr. Zupančič, Ing. Emmer, Mar. Jezeršek, I. P., Jos. Meden, T. Pavšlar; po 3 K: I. Fock, Franc Benedik, Jos. Fuso, Fr. Luznar; po 2 K: F. in K. Jugovic, A. Adamič, Iv. Colnar, K. Windišer, I. Valenčič, H. Valenčič, A. Jezeršek, Ana Rns, V. Rus, M. Mayr, ravnatelj Fajdiga, L. Matajce, Schindler, okr. sodnik Dev, R. Rakovec, M. Oman, F. Štirn, J. Friedl, A. Omersa, A. Rozman, F. Dolenz, L. Mikuš, I. Pirc; po 1 K: I. Potočnik, M. Fock, J. Jezeršek, M. Jeglič, J. Depoli, J. Tajnik, A. Dolenc, R. Delhunja, A. Briili, A. Sepaher, A. Kmet, Fr. Ivanc, O. Dobeic, C. Pevc, R. Rus, M. Golob, F. Suhadolnik, K. Geiger, R. Šlajpah, I. Levičnik, A. Zupanc, I. Šavnik, J. Cvar, F. Pogačnik, Fr. Campa, L. Rebolj, A. Sinkovec, I. Engelman, L. Krenner, J. Benedik, J. Bajželj, Fr. Benedik, I. Langašek, J. Vařaha, A. Kegljevič, E. Muc, M. Jakofčič, F. Fischer, dr. Schott, I. Kump, I. Jagodic, M. Kmet, A. Korošec, J. Likozar, I. Pfeifer, M. Nitsch, J. Kovacič, nečitljivi. — Skupaj 301 K. —

Zahvaljuje se p. n. darovalcem in darovalkam naznanja odbor, da se izkazani znesek naloži kot „dr. J. Kušarja fond za prizidek Prešernovi koči.“

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarno-varno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Perspektivi na razpolago. 120 52-1

Redka nakupna prilika!

103 Prodalo se bo v kratkem času 4-6

lepo posestvo

35 oralov, gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Četrť ure oddaljeno od Kranja.

Pojasnila daje proti znamki za odgovor JOSIP NOVAK, Jama, p. Stražišče pri Kranju.

Prevozno podjetje za Kranj in okolico

je v Kranju, Kokriško predmestje pri „Zvezdi“.

10-4 Tam se prejema vsa tozadevna naročila.

FRANC KURALT.

Pozor, kupovalci!

Nova trgovina v Kranju s špecerijskim blagom, oljnatimi in suhimi barvami, deželnimi pridelki, moko, otrobi, žganjem, steklom, kuhinjsko in emajlirano posodo.

Kdor hoče kupiti dobro in sveže blago, naj se potruži v trgovino

Osvald Dobeic, Kranj

93 29-9

Glavni trg (pri Krisperju.)

kjer se prepriča vsak, da je tamkaj res dobro in točno postrežen. — Posebno se priporočam gostilničarjem in nevestam, da si predno kupijo svoje potrebščine, ogledajo mojo bogato zalogo raznoterega porcelana, križev brez in s pokrivalom, stekla in kuhinske posode po najnižjih cenah!

Najbolj varno naložen denar v celem političnem kranjskem okraju!

36 26-11

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne volge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 325.000 kron.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 $\frac{1}{2}$ % na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1912. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam : **nad 4 milijone kron.** :

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Ta najstarejši denarni zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

KOLESARJI, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma **brezplačno in poštne** prosto prvi slovenski pravkar izišli

bogato ilustrovani cenik 1913 za kolesa in posamezne dele.

Poglejte pa pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo **prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.** 108 10-6

Karel Čamernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12, specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje

dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzacker

konc. zobotehnik

v Kranju

16 52-32

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

Vinska veletrgovina Rudolf Kokalj, Kranj

17-32

Priporočam svoja
izvrstna, **zajamčeno pristna**
dolenjska, metliška, štajerska in istrijska
vina
v sodih in steklenicah

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, stekleničnih vin in mineralnih voda.

Veletgovina A. Adamič :: Kranj

15-32

priporoča
galanterijsko, norimberško in modno blago,
perilo in pletenine, klobuke, čepice.

Damske pasove.

Velika zaloga otročjih vozičkov in potovalnih kovčkov po tovarniški ceni.

↩ Lastna vrvarna v Ljubljani. ↩

M. Rant - Kranj

trgovina s specerijskim in galanterijskim blagom

Priložnostni nakup **otročjih vozičkov.**
Najraznovrstnejše **specerijsko blago.**

Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija

priporoča

vedno sveže **Budjeviško pivo**
ter pristna vina in dobro kuhinjo

↩ **Krasen senčnat vrt** ↩

4 52-32

Eternit

najboljše strešno kritje

prodaja najceneje tvrdka

Merkur, Peter Majdič, Kranj

18-32

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7-32

Jamčeno čisto, jedrnato

2 52—32

Tovarna: **Ig. Fock**, Kranj

MILO z znamko Solnce.

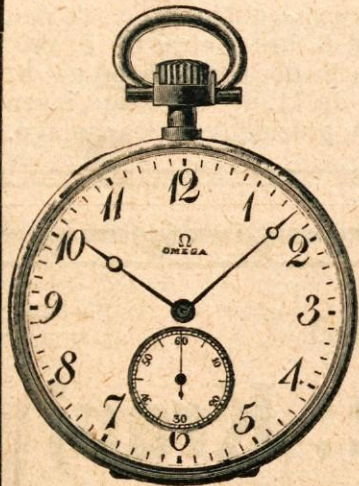
najizborneje in današnjim cenam primerno **najceneje**

zato najbolji **nadomestek** vsem dražjim vrstam. :: Prodaja se tudi na drobno.

Izdelki:

Kristalna soda, pralni lug, rudeče in črnomarmorirano Eschweger milo, zeleno tržaško in belo Marzeljsko milo, ter vse ceneje vrste pralnega mila. **Stearinske sveče. Kolomaz.**

14—26

Rudolf Rus

urar v Kranju poleg lekarne

Največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine

Priporoča se sl. občinstvu v nakup

gramofonov
in optičnega blaga.

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, pisma, zavitke, račune, bolete, cirkularji, letake, vabila, lepake, posmrtnice,

jukste, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, troškovniki, brošure, časopisi in sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah izvršuje v najelegantnejši obliki, hitro in najcenejše.

Nakup suhih jedilnih gob po najvišji dnevni ceni.

Veletrgovina **J. & A. Majdič** Kranj

Deželni pridelki, špecerijsko blago.

Priznani najboljši dalmatinski portland cement **„Salona“** za izdelovanje opeke in cement drugih znamk za zidanje

Svetle sezamove tropine.

Umetna gnojila.

12—32

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju poprej C. Pleiweiss

10—32

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovjšega in najboljšega manufakturnega blaga.

Posebno priporoča slavnemu občinstvu za

poletno sezijo

bogato izbiro oblek za moške in ženske.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

13—32

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.